

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

ΔÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 8ης Σεπτεμβρίου 2005¹

1. Η παρούσα προδικαστική παραπομπή έχει ως αντικείμενο την ερμηνεία των άρθρων 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου και 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου, οι οποίες εναρμονίζουν τις διαδικασίες αναθέσεως των δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών² και εκείνων που συνάπτονται σε ορισμένους τομείς³.

2. Η παραπομπή του Consiglio di Stato έχει ως υπόβαθρο την ανάθεση συμβάσεως στην πλέον συμφέρουσα οικονομικώς προσφορά και τα επιλεγέντα συναφώς κριτήρια, το τιθέμενο δε ερώτημα έγκειται στις εξουσίες της αναθέτουσας αρχής και της επιτροπής του διαγωνισμού, και συγκεκριμένα στο αν πρέπει η πρώτη να περιορίζεται στον καθορισμό των εν λόγω κριτηρίων με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή τη συγγραφή υποχρεώσεων, αφήνοντας στη δεύτερη τη μέριμνα να τα αποσαφηνίζει και να τα συμπληρώνει.

3. Προκειμένου να δοθεί λυσιτελής απάντηση στο εν λόγω δικαιοδοτικό όργανο, εκείνο που προέχει είναι η τήρηση των απαραγράπτων αρχών που διέπουν τις

δημόσιες συμβάσεις και σκοπούν στη θέσπιση αντικειμενικών κανόνων συμμετοχής και αναθέσεως μέσω διαφανών διαδικασιών, στα πλαίσια των οποίων απαγορεύονται τα εισάγοντα διακρίσεις μέτρα και ρήτρες.

I — Οι διατάξεις που αποτελούν αντικείμενο ερμηνείας

4. Αμφότερες οι οδηγίες, αντικείμενο των οποίων είναι η ίση μεταχείριση των προσφερόντων (άρθρα 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50 και 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38), καθιερώνουν αντικειμενικές μεθόδους για τη σύναψη των συμβάσεων, είτε πρόκειται για τη θεμελιούμενη στη χαμηλότερη τιμή μέθοδο είτε εκείνη με βάση την πλέον συμφέρουσα οικονομικώς προσφορά (άρθρα 36, παράγραφος 1, και 34, παράγραφος 1, αντιστοίχως).

5. Όσον αφορά το τελευταίο αυτό κριτήριο, το άρθρο 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50, ορίζει ότι «Όταν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η αναθέτουσα αρχή [παραθέτει] στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού τα κριτήρια βάσει των οποίων πρόκειται να

1 — Γλώσσα πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, για τον συντονισμό των διαδικασιών συνάψεως δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών (ΕΕ L 209, σ. 1).

3 — Οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 199, σ. 84).

αναθέσει τη σύμβαση και των οποίων προβλέπει την εφαρμογή, ει δυνατόν, σε φθίνουσα τάξη ανάλογα με τη σημασία που τους προσδίδεται». Το άρθρο 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38 είναι διατυπωμένο με σχεδόν πανομοιότυπο τρόπο.

II — Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς στην κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

6. Ο προσωρινός όμιλος επιχειρήσεων E.A. C. Srl και Viaggi di Maio Snc (στο εξής: EAC) συμμετέσχε σε διαδικασία με διαπραγμάτευση που κίνησε η Azienda del Consorzio Trasporti Veneciano (στο εξής: ACTV), με βάση τη δεύτερη από τις προαναφερθείσες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχείο b, του νομοθετικού διατάγματος 158/1995⁴ για την ανάθεση υπεργολαβικώς των υπηρεσιών μεταφοράς προσώπων αυτοκινητιστικώς⁵.

7. Στη συγγραφή υποχρεώσεων απαντούσαν τα κριτήρια που καθιστούσαν εφικτό τον εντοπισμό της προσφορότερης προσφοράς, εκ των οποίων το τρίτο αφορά τις λεπτομέρειες της οργανώσεως και των δομών υποστηρίξεως προς εκπλήρωση της υπηρεσίας, λεπτομέρειες τις οποίες η επιτροπή του διαγωνισμού είχε τη δυνατότητα να μοριοδοτήσει με είκοσι πέντε μονάδες κατ' ανώτατο όριο⁶. Ο υποβάλλων προ-

σφορά όφειλε να περιλάβει (α) τα αμαξοστάσια και/ή τις ζώνες σταθμεύσεως των λεωφορείων, (β) τις λεπτομέρειες ελέγχου της υπηρεσίας και των επιφορτισμένων με τους εν λόγω ελέγχους προσώπων, (γ) τον αριθμό των οδηγών λεωφορείων και του τύπου της αδείας τους που τους επιτρέπει να οδηγούν τα εν λόγω λεωφορεία, (δ) τις εγκαταστάσεις της επιχειρήσεως στην επαρχία της Βενετίας και (ε) το επιφορτισμένο με την οργάνωση σε βάρδιες προσωπικό και το τροχιοδρομικό υλικό.

8. Μετά την υποβολή των φακέλων και προτού ανοιχθούν αυτοί, αλλά, εν πάση περιπτώσει, αφού έλαβε γνώση του καταλόγου των υποβαλλόντων προσφορά, η επιτροπή του διαγωνισμού επιμέρισε τις μονάδες μεταξύ των πέντε προαναφερθεισών υποκατηγοριών, χορηγώντας 8 μονάδες στην πρώτη, 7 στη δεύτερη, 6 στην τρίτη και 2 σε κάθε μία από τις δύο τελευταίες.

9. Η υπηρεσία ανατέθηκε στον προσωρινό όμιλο επιχειρήσεων «La Línea», ο οποίος έλαβε 86,53 μονάδες, ενώ η EAC έλαβε μόλις 83,50 μονάδες, οπότε και προσέβαλε το σχετικό αποτέλεσμα ενώπιον του Tribunale Amministrativo Regionale del Veneto, ισχυριζόμενη ότι η σύμβαση ανατέθηκε στην ανταγωνίστρια εταιρία χάρη στον *a posteriori* επιμερισμό του αριθμού των μονάδων για τις λεπτομέρειες οργανώσεως και για τις δομές υποστηρίξεως και επικαλούμενη τα άρθρα 36 της οδηγίας 92/50 και 24, παράγραφος 1, στοιχείο b, του νομοθετικού διατάγματος 158/1995.

10. Με απόφαση της 15ης Απριλίου 2003, το Tribunale απέρριψε την προσφυγή, οπότε

4 — *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* αριθ. 104, της 6ης Μαΐου 1995. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, «όταν πρόκειται για την πλέον συμφέρουσα οικονομικώς προσφορά, η οποία προσδιορίζεται βάσει διαφόρων στοιχείων, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με την αντίστοιχη σύμβαση [...], οι αναθέτοντες φορείς παραθέτουν στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού όλα τα κριτήρια αναθέσεως [...] με φθίνουσα τάξη σημασίας [...]».

5 — Επρόκειτο για την παροχή της αστικής υπηρεσίας στο Mestre, τμήμα αριθ. 1, για το χρονικό διάστημα από 16 Ιουνίου 2002 έως 31 Δεκεμβρίου 2003.

6 — Σημείο 3.10, αριθ. 6, της συγγραφής υποχρεώσεων.

η ΕΑC άσκησε έφεση ενώπιον του Consiglio di Stato, η νομολογία του οποίου δέχεται τη συνιστάμενη στην αναγνώριση υπέρ των επιτροπών διαγωνισμών κάποιου περιθωρίου παρεμβάσεως πρακτική, καθιερώνοντας στοιχεία εξειδικεύσεως των κατευθυντηρίων γραμμών που παρατίθενται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και προβλέποντας υποκατηγορίες των ήδη προκαθορισμένων κυρίων κατηγοριών.

11. Το Consiglio di Stato υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα προκειμένου να λάβει απάντηση στο αν τα άρθρα 36 της οδηγίας 92/50 και 34 της οδηγίας 93/38 επιτρέπουν παρόμοια ερμηνεία:

«1) Ερωτάται αν μπορεί η εν λόγω διάταξη [το άρθρο 36 της οδηγίας 92/50 και το άρθρο 34 της οδηγίας 93/38] να ερμηνευθεί ελαστικώς ως επιτρέπущα σε αναθέτουσα αρχή, σε περίπτωση διαγωνισμού βάσει της μεθόδου της πλέον συμφέρουσας οικονομικώς προσφοράς, να καθορίζει τα κριτήρια κατά τρόπο γενικόλογο στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, παρέχοντας ακολούθως στην επιτροπή του διαγωνισμού τη δυνατότητα να εξειδικεύει και/ή να συμπληρώνει τα εν λόγω κριτήρια, όπου παρίσταται ανάγκη, υπό την προϋπόθεση ότι το πράττει προτού ανοιχτούν οι περιέχοντες τις προσφορές φάκελοι και χωρίς να καινοτομεί έναντι των προκαθορισμένων με την προκήρυξη κριτηρίων ή αν, αντιθέτως, ο εν λόγω κανόνας πρέπει να ερμηνευθεί αυστηρώς ως επιβάλλων στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να προσδιορίζει αναλυτικώς τα κριτήρια αναθέσεως με την προκήρυξη ή την συγγραφή υποχρεώσεων πριν από την προεπιλογή των υποψηφίων ή την

πρόσκληση προς υποβολή προσφορών και ως αποκλείων η επιτροπή του διαγωνισμού να δύναται υπό οποιαδήποτε μορφή να παρεμβαίνει μεταγενέστερα εξειδικεύοντας και/ή συμπληρώνοντας τα εν λόγω κριτήρια ή καθιερώνοντας υποκατηγορίες ή υπομύρια, εφόσον κάθε ένδειξη των κριτηρίων αναθέσεως πρέπει, για λόγους διαφανείας, να περιλαμβάνεται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων;

Εντέλει, μπορεί να θεωρηθεί ότι συνάδει προς το κοινοτικό δίκαιο η παραδοσιακώς ακολουθούμενη με τη νομολογία του Consiglio di Stato ερμηνεία, η οποία τείνει στην αποδοχή της παρεμβάσεως της επιτροπής του διαγωνισμού προτού ανοιχθούν οι περιλαμβάνοντες τις προσφορές φάκελοι προς συμπλήρωση των κριτηρίων;

2) Στο πλαίσιο μιας ελαστικής ερμηνείας του κανόνα, δικαιολογούμενης από το επίρημα «ενδεχομένως», είναι θεμιτό η αναθέτουσα αρχή να συντάσσει συγγραφή υποχρεώσεων, η οποία προβλέπει ως κριτήριο αναθέσεως (εν προκειμένω οι λεπτομέρειες οργανώσεως και υποστηρίξεως) την μοριοδότηση, κατά την απόλυτη κρίση της αναθέτουσας αρχής, με γνώμονα δέσμη στοιχείων αξιολογήσεως, τη διαβάθμιση των οποίων δεν προβλέπει η προκήρυξη, ή, εν πάση περιπτώσει, ο κανόνας επιβάλλει την υποχρέωση διατυπώσεως των κριτηρίων κατ' αρχήν κατά τρόπο διαυγή, υποχρέωση ασυμβίβαστη προς την έλλειψη διαβαθμίσεως των εν λόγω κριτηρίων με την προκήρυξη, και, σε περίπτωση νομιμότητας της διατάξεως ως εκ της υποτιθέμενης ελαστικότητας του κανόνα και της μη δεσμευτικότητας της μοριοδοτήσεως όλων των στοιχείων,

η επιτροπή του διαγωνισμού νομιμοποιείται, παρά την έλλειψη ρητής αναθέσεως εξουσιών μέσω της προκηρύξεως, να παρεμβαίνει προς συμπλήρωση ή εξειδίκευση των κριτηρίων (αναγνωρίζοντας απλώς αυτοτελή σημασία και ειδικό βάρος σε κάθε επιμέρους στοιχείο για το οποίο η προκήρυξη του διαγωνισμού προέβλεπε την κατ' αποκοπή χορήγηση είκοσι πέντε μονάδων κατ' ανώτατο όριο για την αξιολόγησή τους) ή, αντιθέτως, επιβάλλεται η κατά γράμμα εφαρμογή της συγγραφής υποχρεώσεων με τη χορήγηση μορίων βάσει συνολικής αξιολογήσεως των διαφόρων και περιπλόκων στοιχείων που λαμβάνει υπόψη ο *lex specialis*;

- 3) Εν πάση περιπτώσει, είναι θεμιτό, υπό το φως της εν λόγω διατάξεως, να αναγνωρίζεται εν γένει στην επιτροπή του διαγωνισμού, επιφορτισμένη με την αξιολόγηση των προσφορών στα πλαίσια διαδικασίας αναθέσεως στην οικονομικώς πλέον συμφέρουσα προσφορά, ανεξαρτήτως της διατυπώσεως της προκηρύξεως, η εξουσία αυτοπεριορισμού της εν γένει δράσεώς της, αποκλειστικός όμως ενόψει της περιπλοκότητας των προς αξιολόγηση στοιχείων, διά της εξειδικεύσεως των παραμέτρων εφαρμογής των προκαθορισμένων με την προκήρυξη κριτηρίων, μπορεί δε η εν λόγω εξουσία της επιτροπής του διαγωνισμού να ασκηθεί με την καθιέρωση — πάντοτε εξυπακούεται προτού ανοιχθούν οι φάκελοι— υποκατηγοριών, υπομορίων ή απλώς με τον καθορισμό περισσότερο συγκεκριμένων κριτηρίων προς εφαρμογή των γενικών κριτηρίων που παρατίθενται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων;»

III — Η ενόπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

12. Η Επιτροπή, η Αυστριακή και η Ολλανδική Κυβέρνηση, καθώς και οι EAC και ACTV, οι οποίες ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 7ης Ιουλίου 2005, κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 20 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου προθεσμίες.

IV — Επί του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων

13. Η Αυστριακή Κυβέρνηση και η ACTV ισχυρίζονται ότι, για διαφόρους λόγους στους οποίους δεν αποδίδουν τις αυτές συνέπειες, η προδικαστική παραπομπή είναι απαράδεκτη.

14. Η πρώτη εκτιμά ότι η διάταξη περί παραπομπής δεν αναφέρει σαφώς τις διατάξεις των οποίων ζητείται η ερμηνεία, ενώ συνάγει από τη σελίδα 10 αυτής ότι το άρθρο 34 της οδηγίας 93/38 δεν τυγχάνει εφαρμογής επί της διαφοράς της κύριας δίκης. Καμία από τις ανωτέρω αιτιάσεις δεν είναι πειστική δεδομένου ότι το Consiglio di Stato έχει αμφιβολίες «σε σχέση με το άρθρο 34 της οδηγίας 93/38 και ειδικότερα σε σχέση με το αντίστοιχο άρθρο 36 της οδηγίας 92/50», διευκρινίζοντας ότι η εφεσείουσα επικαλείται την τελευταία αυτή διάταξη, ανάλογη της πρώτης, ως «εφαρμο-

στέας εν προκειμένω, έστω και αν δεν την επικαλείται ρητώς και κατά γράμμα με το δικόγραφό της η εφεσείουσα».

15. Η Αυστριακή Κυβέρνηση δεν ζητεί υπό μία έποψη την α limine απόρριψη της προδικαστικής παραπομπής, αλλ' υποστηρίζει ότι η ερμηνεία πρέπει να περιοριστεί στη δεύτερη από τις προαναφερθείσες διατάξεις, το νόημα της οποίας είναι πανομοιότυπο με εκείνο της πρώτης. Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο περί παραδέκτου λόγος είναι περιττός δεδομένου ότι, ανεξάρτητα από την επιλεγόμενη ερμηνεία, ισχύει για αμφότερες τις διατάξεις και εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να προσδιορίσει εκείνη που τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής, χωρίς το Δικαστήριο να πρέπει να αναμειχθεί, εκτός και αν τα πραγματικά περιστατικά δεν άπτονται του κοινοτικού δικαίου ή το τιθέμενο ζήτημα είναι αμιγώς υποθετικό και άσχετο προς τη διαφορά εν τοις πράγμασι.

16. Στο επίπεδο αυτό επικεντρώνεται ο λόγος παραδέκτου της ACTV, ο οποίος, μόνο φαινομενικώς, είναι περισσότερο πειστικός. Η ACTV υποστηρίζει ότι το συμφέρον του ιταλικού δικαστηρίου να λάβει απάντηση επί του αν η επιτροπή του διαγωνισμού δύναται «να συμπληρώσει» ή «να αποσαφηνίσει» τα παρατιθέμενα στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κριτήρια αναθέσεως ουδαμώς ασκεί εν προκειμένω επιρροή δεδομένου ότι η επιτροπή του διαγωνισμού δεν προέβη η ίδια σε παρόμοιες πράξεις, αλλά περιορίστηκε, όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, στη δημιουργία δευτερευόντων στοιχείων αξιολογήσεως, αποσαφηνίζοντας τα οριζόμενα στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κριτήρια, χωρίς να εισαγάγει νέες κατηγορίες (τελευταίο εδάφιο του σημείου 5).

17. Ανεξάρτητα από τις δυσχέρειες εξειδικεύσεως του υποθετικού χαρακτήρα ενός προδικαστικού ερωτήματος⁷, το ανωτέρω επιχείρημα αποδεικνύεται αντιφατικό δεδομένου ότι η ACTV δέχεται ότι αποσαφηνίστηκαν τα προκαθορισθέντα κριτήρια, ενώ στη συνέχεια διευκρινίζει ότι το Consiglio di Stato δεν έχει ανάγκη απαντήσεως επί του αν τα άρθρα 36 της οδηγίας 92/50 και 34 της οδηγίας 93/38 παρέχουν τη δυνατότητα για μεταγενέστερη αποσαφήνιση των κριτηρίων αυτών. Επί πλέον, τα ερωτήματα έχουν ως αντικείμενο τον έλεγχο του κύρους της ιταλικής νομολογίας που τυγχάνει εφαρμογής επί της διαφοράς στην κύρια δίκη, σύμφωνα με την οποία η επιτροπή του διαγωνισμού έχει την ευχέρεια να συμπληρώσει τα καθορισθέντα με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κριτήρια αναθέσεως προτού ανοιχτούν οι φάκελοι, οπότε ορθώς το Δικαστήριο επελήφθη προδικαστικώς.

V — Οι διέπουσες την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων αρχές

18. Το Consiglio di Stato ερωτά αν, σε περίπτωση διαγωνισμού σύμφωνα με τη μέθοδο της πλέον συμφέρουσας οικονομικώς προσφοράς, οι διατάξεις στις οποίες αυτό παραπέμπει επιτρέπουν σε αναθέτουσα αρχή να καθορίζει τα κριτήρια κατά τρόπο γενικόλογο στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, παρέχοντας ακολούθως στην επιτροπή του διαγωνισμού τη δυνατότητα να τα εξειδικεύει ή να τα συμπληρώνει (πρώτο ερώτημα).

7 — Η μοναδική νομολογία με προσανατολισμό την απαγόρευση των υποθετικών ερωτημάτων, απόρριξη των υποθέσεων Foglia (απόφαση της 11ης Μαρτίου 1980, υπόθεση 104/79, Συλλογή τόμος 1980/1, σ. 403, και της 16ης Δεκεμβρίου 1981, υπόθεση 244/80, Συλλογή 1981, σ. 3045), δεν επιβεβαιώθηκε στη συνέχεια και έδωσε λαβή για επικρίσεις εκ μέρους των πλέον εγκρίτων θεωρητικών του δικαίου (Baran, Α.: «Preliminary Enquiry? The Judgment of the European Court in Foglia v. Novello», *European Law Review*, 1980, σ. 443 έως 468).

19. Σε περίπτωση διασταλτικής ερμηνείας κατά την ανωτέρω έννοια, ερωτά επίσης αν η διοίκηση δύναται, υπό το φως του επιρρήματος «ενδεχομένως» που απαντά στις εν λόγω δύο διατάξεις, να προβλέπει κριτήριο αναθέσεως και τη μοριοδότησή του μέσω πλειόνων περιπλόκων στοιχείων αξιολογήσεως, χωρίς να αποσαφηνίζει αντιστοίχως τη σημασία τους, με αποτέλεσμα να εναπόκειται στην επιτροπή του διαγωνισμού να καταλείψει τις μονάδες μεταξύ των διαφόρων πολυπλόκων στοιχείων, χωρίς να προσδιορίζεται η τάξη τους ανάλογα με τη σημασία τους και αν, σε καταφατική περίπτωση, η εν λόγω επιτροπή διαθέτει την εξουσία αυτοπεριορισμού κατά την αποσαφήνιση των προκαθορισμένων με την προκήρυξη του διαγωνισμού κριτηρίων, ιδίως προβλέποντας υποκατηγορίες ή υπομόρια (δευτέρο και τρίτο ερωτήματα).

20. Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα προμνησθέντα ερωτήματα, χρήσιμο είναι να υπενθυμίσω, όπως έπραξα με τις προτάσεις που ανέπτυξα επί των υποθέσεων C-285/99 και C-286/99⁸, τις αρχές που διέπουν την επιλογή του επιχειρηματία, ώστε να γίνει ευχερέστερη η κατανόηση των άρθρων 36 της οδηγίας 92/50 και 34 της οδηγίας 93/38.

21. Οι οδηγίες που αφορούν τα δημόσια έργα, εκάστη στο συγκεκριμένο τομέα της, αποσκοπούν στο να ευνοήσουν την ανάπτυξη ανοικτού ανταγωνισμού μέσω των τεσσάρων ελευθεριών κυκλοφορίας που είναι βασικές για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση (ήτοι της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, της ελεύθερης κινήσεως των προσώπων, της ελεύθερης παροχής των

υπηρεσιών και των κεφαλαίων)⁹, σύμφωνα με την επιταγή την οποία κωδικοποίησε ο συντακτικός κοινοτικός νομοθέτης στα άρθρα 9, 52, 59 και 73 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 23 ΕΚ, 43 ΕΚ, 49 ΕΚ και 56 ΕΚ).

22. Η υλοποίηση του έργου αυτού και η ικανοποίηση του συγκεκριμένου στόχου δύνανται να επιτευχθούν μόνον εφόσον οι ενδιαφερόμενοι να αναλάβουν δημόσια σύμβαση είναι σε θέση να το πράξουν επί ίσοις όροις, χωρίς την παραμικρή υποψία αδικαιολόγητων προτιμήσεων, πράγμα για το οποίο απαιτείται ένα σύστημα καθοδηγούμενο από την αντικειμενικότητα τόσο σε ουσιαστικό όσο και διαδικαστικό επίπεδο. Όσον αφορά το πρώτο, με την καθιέρωση αντικειμενικών κριτηρίων συμμετοχής στις προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών και αναθέσεως των συμβάσεων¹⁰. Όσον αφορά το δεύτερο, με την πρόβλεψη διαφανών διαδικασιών όπου η δημοσιότητα πρέπει να συνιστά τον κανόνα.

23. Η επιλογή των υποψηφίων είναι συνάρτηση της ικανότητάς τους στον επαγγελματικό, όσο και στον οικονομικό και τεχνικό τομέα. Η απαγόρευση οποιουδήποτε αποτελέσματος συνεπαγόμενου δυσμενή διάκριση

9 — Ειδικότερα, η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 92/50 και η πρώτη της οδηγίας 93/38. Η ίδια ιδέα απαντά και στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114), η οποία θα αντικαταστήσει ιδίως την οδηγία 92/50 με την εκπνοή της προθεσμίας της περί μεταφοράς της στις εθνικές έννομες τάξεις το 2006.

10 — Η διάκριση μεταξύ των δύο κατηγοριών κριτηρίων, την οποία κατέστησε σαφή ο γενικός εισαγγελέας Darmon με τις προτάσεις που ανέπτυξε στην υπόθεση Beentjes (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, 31/87, Συλλογή 1988, σ. 4635), απαντά επίσης και στην οδηγία 2004/18 (αιτιολογικές σκέψεις 39 και 46).

8 — Προτάσεις της 2ας Ιουνίου 2001 επί των υποθέσεων Lombardini και Mantovani, επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2001 (Συλλογή 2001, σ. I-9233).

επιτυγχάνεται με τον προκαθορισμό σε κάθε περίπτωση των κριτηρίων που πρέπει να διέπουν την επιλογή και τα απαιτούμενα επίπεδα ικανότητας και πείρας¹¹.

24. Μετά την επιλογή των υποψηφίων, η ανάθεση της συμβάσεως εδράζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, είτε πρόκειται για τη χαμηλότερη τιμή είτε για την πλέον συμφέρουσα οικονομικώς προσφορά. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση, η διοίκηση καθορίζει τα κριτήρια του διαγωνισμού, αναφέροντας την αντίστοιχη σημασία τους, με τη συγγραφή υποχρεώσεων ή με την προκήρυξη του διαγωνισμού¹², σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις αποτελούσες αντικείμενο της προδικαστικής παραπομπής διατάξεις.

25. Το σύστημα δεν αφήνει τίποτα στην τύχη ή στην καλή θέληση εκείνου που καλείται να λάβει την τελική απόφαση. Η ισότητα απαιτεί οι υποψήφιοι για την ανάληψη ενός δημόσιου έργου να γνωρίζουν εκ των προτέρων τα κριτήρια αναθέσεως, οπότε η επιφορτισμένη με τη λήψη της αποφάσεως αρχή περιορίζεται, διαθέτοντας το περιθώριο εκτιμήσεως που χαρακτηρίζει την τεχνική διακριτική εξουσία, στην εφαρμογή των κριτηρίων που καθορίζει ο *lex contractus*, ήτοι ο κανόνας που ρυθμίζει τις συμβάσεις δημόσιων έργων γενικώς όσο και εκείνος που διέπει μια συγκεκριμένη σύμβαση.

11 — Στο θέμα αυτό αναφέρονται τα άρθρα 29 έως 35 της οδηγίας 92/50 και τα άρθρα 30 έως 33 της οδηγίας 93/38.

12 — Η επιλογή του συμμετασχόντος επιχειρηματία πρέπει να γίνεται με γνώμονα προϋποθέσεις σχετικές με το αντικείμενο της σύμβασως και δυνατόνες να αφορούν την ποιότητα, την τεχνική αξία, τον αισθητικό ή λειτουργικό χαρακτήρα, την μετά την πώληση εξυπηρέτηση και την τεχνική συνδρομή, την ημερομηνία ή την προθεσμία παραδόσεως ή εκτέλεσεως, καθώς και την αποδοτικότητα, την τιμή ή το κόστος χρήσεως [άρθρα 36, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 92/50 και 34, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 93/38].

26. Προκειμένου η εν λόγω ισότητα να είναι πραγματική και να αποκλείεται οποιαδήποτε δυσμενής διάκριση, δεν αρκεί η διαδικασία να υπακούει σε αντικειμενικούς κανόνες, αλλά πρέπει επίσης η δημοσιότητα να διέπει και την εφαρμογή τους, από την προκήρυξη του διαγωνισμού μέχρι τη διαδικασία επιλογής αφ' εαυτής διαμέσου της συγγραφής υποχρεώσεων¹³, τόσο στα πλαίσια των ανοικτών όσο και των περιορισμένων διαδικασιών.

VI — Η απάντηση επί των προδικαστικών ερωτημάτων

27. Ορισμένες από τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν κατά τη συνεδρίαση μετέφεραν το Δικαστήριο μακράν του Λουξεμβούργου σε ιταλική δικαστική αίθουσα, δίδοντας έμφαση στην επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, πλην όμως επιβάλλεται να διευκρινιστεί ότι, μεταξύ των αρμοδιοτήτων του επιληφθέντος ευρωπαϊκού δικαιοδοτικού οργάνου, δεν περιλαμβάνεται εκείνη που έγκειται στην απόφαση αν η ανάθεση της επίδικης υπηρεσίας μεταφοράς είναι σύνομη, έργο που ανήκει στο *Consiglio di Stato*.

28. Η αποστολή του Δικαστηρίου είναι διαφορετική, περισσότερο περίπλοκη και σημαντική· συνίσταται στον προσδιορισμό του αν οι διατάξεις των οποίων ζητείται η ερμηνεία, υπό το φως των ανωτέρω αρχών, παρέχουν τη δυνατότητα σε επιτροπή διαγωνισμού να μην περιορίζεται στην αξιολόγηση, με το αναγκαίο περιθώριο εκτιμήσεως, των προσφορών, σύμφωνα με τα εξαγγελόμενα στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κριτήρια, ως εκ

13 — Άρθρα 15 επ. της οδηγίας 92/50 και άρθρα 21 επ. της οδηγίας 93/38.

του ότι της απονεμήθηκε κάποιος καινοτόμος ρόλος για την εξειδίκευση και συμπλήρωση των εν λόγω κριτηρίων. Εν συνόψει, το Δικαστήριο έχει ως καθήκον να προσδιορίσει αν ο συγκεκριμένος οργανισμός, διαθέτων αμιγώς εκτελεστικές αρμοδιότητες, μπορεί να αναλάβει και «οιονεί κανονιστικές» αρμοδιότητες, καθορίζοντας κατά κάποιον τρόπο το περιεχόμενο του *lex contractus*.

A — Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

29. Τα άρθρα 36 της οδηγίας 92/50 και 34 της οδηγίας 93/38 είναι κανόνες αφορώντες την ανάθεση των συμβάσεων και προβλέπουν συναφώς δύο βασικά κριτήρια, τα οποία προαναφέρθηκαν: ήτοι εκείνο της χαμηλότερης τιμής και έτερο της πλέον συμφέρουσας οικονομικώς προσφοράς. Το πρώτο, ενόψει της ήδη ρυθμισθείσας φύσεώς του, δεν αφήνει περιθώρια εκτιμήσεως στην αναθέτουσα αρχή· αντιθέτως, το δεύτερο είναι απροσδιόριστη νομική έννοια, την οποία η διοίκηση οφείλει να αποσαφηνίσει σε κάθε περίπτωση. Συναφώς, τα στοιχεία α' των δύο πρώτων παραγράφων αμοιότερων των διατάξεων απαριθμούν όχι περιοριστικώς τα διάφορα στοιχεία που πρέπει να απαριθμούνται στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού με φθίνουσα τάξη ανάλογα με τη σημασία που τους προσδίδεται, σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο των ανωτέρω διατάξεων.

30. Επομένως, ο αναθέτων φορέας οφείλει να παραθέσει εκ των προτέρων, με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή τη συγγραφή υποχρεώσεων, τα στοιχεία που πρέπει να λάβει υπόψη η επιτροπή του διαγωνισμού προς επιλογή της πλέον ικανοποιητικής

προσφοράς, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να καθορίσει τα εν λόγω στοιχεία παραπέμποντας ή μεταθέτοντας σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

31. Πρόκειται για αναγκαία συνέπεια, σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, των αρχών περί διαφάνειας, δημοσιότητας και ίσης μεταχείρισεως. Τα κριτήρια αναθέσεως πρέπει να είναι πρόσφορα για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, οπότε πρέπει κατ' ανάγκη να συνδέονται με το αντικείμενο της συμβάσεως¹⁴ και να απαντούν στα προαναφερθέντα έγγραφα¹⁵ κατά τρόπον ώστε όλοι οι συμμετασχόντες, οι οποίοι είναι κάλως πληροφορημένοι και επιμελείς, να δύνανται να τα ερμηνεύουν κατά τον ίδιο τρόπο¹⁶, ενώ πρέπει να αναφέρεται και η κατάταξή τους¹⁷.

32. Έτσι, η διοίκηση δεν απολαμβάνει πλήρους ελευθερίας, δεν διαθέτει διακριτική εξουσία προσδιορισμού των κριτηρίων αξιολογήσεως των προσφορών. Δεν δύναται περαιτέρω να επιλέξει την ημερομηνία δημοσιοποιήσεως των εν λόγω κριτηρίων ούτε να τα τροποποιήσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής, γεγονός που της απαγορεύει περαιτέρω να τροποποιήσει το νόημά τους¹⁸.

14 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2002, C-513/99, *Concordia Bus Finland* (Συλλογή 2002, σ. I-7215), κατά την εφαρμογή του άρθρου 36, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 92/50.

15 — Με την προαναφερθείσα απόφαση *Beentjes*, το Δικαστήριο έκρινε ότι αόριστη παραπομπή σε διάταξη της εθνικής νομοθεσίας δεν πληροί την ανωτέρω επιταγή περί δημοσιότητας (σκέψη 35).

16 — Απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00, *SIAC Construction* (Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψη 42). Την ανωτέρω προσέγγιση επαναλαμβάνει η απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2003, C-448/01, *EVN και Wienstrom* (Συλλογή 2003, σ. I-14527, σκέψη 57).

17 — Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-470/99, *Universale-Bau* (Συλλογή 2002, σ. I-11617).

18 — Η τελευταία αυτή συνέπεια αντανακλάται στις προαναφερθείσες αποφάσεις *SIAC Construction*, σκέψη 43, και *EVN και Wienstrom*, σκέψη 92.

33. Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η επιτροπή του διαγωνισμού δεν διαθέτει οποιαδήποτε καινοτόμο εξουσία, περιορίζουσα τη δράση της στην εφαρμογή των προκαθορισθέντων από την αναθέτουσα αρχή κριτηρίων, κριτηρίων των οποίων έλαβαν δεόντως υπόψη άπαντες οι υποβαλόντες προσφορά χάρη στη διαφάνεια και στη δημοσιότητα που έτυχαν. Επομένως, στον βαθμό που η εξειδίκευση και η συμπλήρωση, πράξεις στις οποίες αναφέρεται με το πρώτο προδικαστικό του ερώτημα το Consiglio di Statu, συνεπάγονται δημιουργική δράση και όχι απλώς κατάταξη στις αρχικώς προβλεφθείσες κατηγορίες, παραβιάζουν το πνεύμα των οδηγιών 92/50 και 93/38, εφόσον δεν λαμβάνουν υπόψη τους στόχους τους.

34. Δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή το γεγονός ότι οι ανωτέρω πράξεις χωρούν προτού ανοιχθούν οι φάκελοι, εφόσον η ίση μεταχείριση πρέπει να διασφαλίζεται τόσο κατά την ανάθεση της συμβάσεως όσο και κατά τον προσδιορισμό των υποψηφίων που έγιναν δεκτοί στον διαγωνισμό, οπότε η έλλειψη ολοκληρωμένης πληροφορήσεως επί των προϋποθέσεων της διαδικασίας επιλογής συνιστά έλλειψη δημοσιότητας, δυνάμενη να αφήσει στο περιθώριο ορισμένους πιθανούς υποψήφιους, οι οποίοι, αν είχαν λάβει γνώση του συνόλου των προαπαιτούμενων, θα είχαν ενδεχομένως αποφασίσει να συμμετάσχουν¹⁹. Εξάλλου, όπως Κυβέρνηση, η αναγνώριση ενός τέτοιου

δικαιώματος στο επιφορτισμένο με το έργο του προσδιορισμού της πλέον συμφερότερης προσφοράς όργανο θα είχε ως συνέπεια να το καθιστά σε θέση να επηρεάζει το τελικό αποτέλεσμα, γεγονός που θα σήμαινε ότι υπήρχε κίνδυνος αμεροληψίας της διαδικασίας, εφόσον, κατά τον χρόνο παρεμβάσεώς του, μολονότι αγνοεί το περιεχόμενο των φακέλων, εντούτοις γνωρίζει τους υποψηφίους και ως εκ τούτου δύναται να κάνει την πλάστιγγα να γείρει υπέρ του ενός εξ αυτών.

35. Εν συνόψει, σύμφωνα με τα άρθρα 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50 και 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξαγγέλλει λεπτομερώς, με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή τη συγγραφή υποχρεώσεων, τα κριτήρια αναθέσεως, ενώ η επιτροπή του διαγωνισμού δεν δύναται να λάβει κανένα άλλο μέτρο πλην εκείνου της εφαρμογής των εν λόγω κριτηρίων, οποιαδήποτε δε καινοτομία εκ μέρους της απαγορεύεται, έστω και πριν ανοιχτούν οι περιλαμβάνοντες τις προσφορές φάκελοι.

B — Το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα

36. Ακολούθως, τα κριτήρια σταθμίσεως πρέπει να εξαγγέλλονται εκ των προτέρων και να διευκρινίζεται η σχετική σημασία τους με φθίνουσα τάξη.

37. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την ανάθεση της συμβάσεως πρέπει να εκτίθενται πάντοτε στην

¹⁹ — Η απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 88), καθώς και η προαναφερθείσα απόφαση Universale-Bau, (σκέψη 98), βεβαιώνουν την υποχρέωση των αναθετώντων φορέων να γνωστοποιούν στους ενδεχόμενους υποβαλόντες προσφορά, πριν από την προετοιμασία των προσφορών τους, τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή της πλέον συμφερούσας προσφοράς και τη σχετική σημασία τους, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισεως και της διαφανείας.

προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, η δε επιτροπή του διαγωνισμού δεν δύναται να αποκλείει κάποιο εξ αυτών, να προσθέτει άλλα ή να υποδιαιρεί τα αρχικώς προβλεπόμενα. Όπως ήδη προανέφερα, στερείται της εξουσίας να θεσπίζει νέα στοιχεία αλλά και να τροποποιεί ή να συμπληρώνει τα ήδη υπάρχοντα.

38. Όταν είναι ανέφικτη η στάθμιση των διαφόρων κριτηρίων αξιολογήσεως με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων μπορεί να υποθεθεί ότι εναπόκειται στην επιτροπή του διαγωνισμού να το πράξει. Πλην όμως, δεν το επιτρέπουν τα άρθρα 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50 και 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38, σύμφωνα με τις γενικές αρχές σε θέματα δημόσιων συμβάσεων, ως εκ του ότι η επιτροπή θα μπορούσε να τροποποιήσει τα κριτήρια και να επηρεάσει με τον τρόπο αυτό το αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής. Σε παρόμοια περίπτωση, η ανάθεση της αποστολής αυτής σε εμπειρογνώμονα, ξένο προς την τελική απόφαση²⁰, είναι προφανώς η πλέον σύμφωνη προς το πνεύμα των οδηγιών διαδικασία.

39. Η προαναφερθείσα οδηγία 2004/18/EK καθώς και η οδηγία 2004/17/EK²¹, οι οποίες ισχύουν, επιβεβαιώνουν τις προεκτεθείσες σκέψεις, απαιτώντας από τη διοίκηση, με τα αντίστοιχα άρθρα 53 και 55, να υποδεικνύει όλα τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσ-

20 — Με την προαναφερθείσα απόφαση SIAC Construction τούτο αναγνωρίστηκε έμμεσα με τη διαπίστωση ότι η γνώμη ενός εμπειρογνώμονα ως προς την αποτίμηση ενός στοιχείου το οποίο θα καταστεί γνωστό με ακρίβεια μόνο στο μέλλον διασφαλίζει την αντικειμενική και ομοιόμορφη εφαρμογή των κριτηρίων έναντι όλων των υποβαλλόντων προσφορά (σκέψη 44).

21 — Πρόκειται για την οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 1), η οποία θα αντικαταστήσει, μετά την εκκίνηση της προθεσμίας που προβλέπεται για τη μεταφορά της στις εθνικές έννομες τάξεις, την οδηγία 93/38.

διορισμό της πλέον συμφέρουσας προ-σφοράς, χρησιμοποιώντας μια ψαλίδα με κατάλληλο εύρος. Εφόσον τούτο είναι αδύνατο για λόγους δυνάμενους να αποδειχθούν, οι οδηγίες υποχρεώνουν τη διοίκηση να αναφέρει τη φθίνουσα τάξη σπουδαιότητας των εν λόγω κριτηρίων και, ως εκ τούτου, δεν αναγνωρίζουν στην επιτροπή του διαγωνισμού καμία δυνατότητα παρεμβάσεως σε τέτοιο υπέρμετρο βαθμό.

40. Κατά μείζονα λόγο, είναι απορριπτέος ένας *modus operandi* όπως ο επίδικος στα πλαίσια της κύριας δίκης τρόπος ενεργείν, συνιστάμενος στο ότι η αναθέτουσα αρχή υιοθέτησε κριτήριο μετρούμενο βάσει διαφόρων στοιχείων, τα οποία μοριοδότησε συλλήβδην, χωρίς να προσδιορίσει οποιαδήποτε σειρά σπουδαιότητας, επαφιέμενη στην επιτροπή του διαγωνισμού όχι μόνο να κατανείμει το σύνολο των μορίων αλλά και να τα διαβαθμίσει.

41. Έτσι, εκτιμώ, ότι οσάκις καθίσταται αδύνατη η παράθεση στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων των κριτηρίων του διαγωνισμού σύμφωνα με τη σπουδαιότητά τους, τα άρθρα 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50 και 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38 δεν παρέχουν στην επιτροπή του διαγωνισμού την ευχέρεια να το πράξει μεταγενέστερα, έστω και προτού ανοιχτούν οι φάκελοι, και ως εκ τούτου η επιτροπή του διαγωνισμού αδυνατεί περαιτέρω να θεσπίσει κανόνες ρυθμίσεως της παρεμβάσεώς της και να κατανείμει μεταξύ των διαφόρων στοιχείων αξιολογήσεως τα προβλεπόμενα στα ανωτέρω έγγραφα μόρια σύμφωνα με τη σχετικότητα της σημασίας τους.

VII — Πρόταση

42. Υπό το φως των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα υποβληθέντα από το Consiglio di Stato της Ιταλικής Δημοκρατίας ερωτήματα, αναγνωρίζοντας ότι:

- «1) Το άρθρο 36, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, περί εναρμονίσεως των διαδικασιών αναθέσεως των δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών, και το άρθρο 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38/ΕΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενεργείας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, επιβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να παραθέτει, με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, τα κριτήρια αναθέσεως, χωρίς η επιτροπή του διαγωνισμού να δύναται να φέρει σε πέρας οποιαδήποτε άλλη ενέργεια πλην εκείνης της εφαρμογής τους, αποκλειομένης οποιασδήποτε καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης που χωρεί προτού ανοιχθούν οι φάκελοι που περιλαμβάνουν τις προσφορές.
- 2) οσάκις η θέσπιση των ανωτέρω κριτηρίων με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων αποδεικνύεται ανέφικτη, οι προαναφερθείσες διατάξεις δεν παρέχουν στην επιτροπή του διαγωνισμού την ευχέρεια να το πράξει μεταγενέστερα, έστω και προτού ανοιχτούν οι φάκελοι, και ως εκ τούτου η επιτροπή του διαγωνισμού αδυνατεί περαιτέρω να θεσπίσει κανόνες ρυθμίσεως της παρεμβάσεώς της και να καταλείψει μεταξύ των διαφόρων στοιχείων αξιολογήσεως τα προβλεπόμενα στα ανωτέρω έγγραφα μόρια σύμφωνα με τη σχετικότητα της σημασίας τους.»